

Pověsti ze Žďáru nad Sázavou

O jezírku ve Vápenici

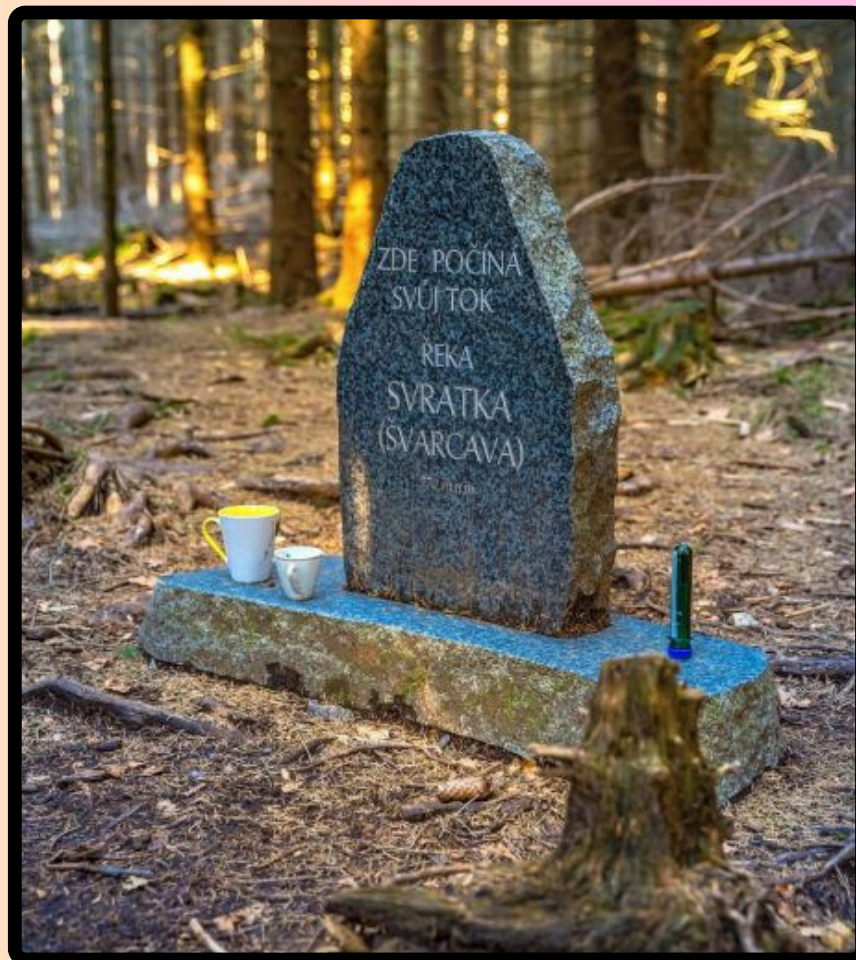
V hlubokých lesích západně od Žďáru leží zatopený lom, kde se dříve těžilo vápno. Dávno je tomu, kdy poblíž jezírka stával zámek. Žil zde velmož, vdovec, s dcerkou, která se jmenovala Bohunka. Děvčátko vyrostlo do krásy a bylo na čase, aby se provdala. Otec tedy Bohunce vybral muže, bohatého, starého a zlého knížete. Myslel jen na sebe a ne na blaho své dcery. Bohunka starého hraběte nechtěla, často utíkala do hvozdů kolem zámku, kde plakala. Jednou potkala myslivcova syna Petra, do něhož se okamžitě zamilovala. Svou lásku však museli tajit, velmožův hněv by padl na Petra i jeho otce. Pak jednoho dne přišel svatební den, starý hrabě dorazil na zámek, ale Bohunka nikde. Děvče se hned ráno obléklo do dlouhých zelených šatů a se slzami v očích vyběhlo do lesů, aby se naposledy setkala s Petrem.

**Bohunka se posadila pod bílou skálu ve
hvozdě, kde se s milým myslivcem vždy
setkávali
a čekala. Myslela na svou mrtvou matku
i na milého. Slzy jí tekly proudem po
tvářích, tvořily stružky a na lesní zemi z nich
vznikaly malé loužičky.
Petr však nepřicházel. Děvče stále plakalo,
slzy vytvořily u jejích nohou už celé
hluboké jezero a Bohunka začala
pomalu sklouzávat do vody.
Náhle přišel Petr, spatřil tělo své milé jak klesá
do jezera slz, neváhal a skočil za ní,
aby ji naposledy objal. Pomalu se oba potápěli
do slzavého jezera. Těla milenců nebyla
nikdy nalezena, hloubka jezera je
ohromná. Plavci, kteří se v jezeru později
koupali
přísahali, že je stahovaly ke dnu podivné
hebké ruce. Voda ve Vápenici je dodnes
zelená jako šaty utopené Bohunky a myslivecký
oblek Petra.**

Putování řeky Svratky

Pramen Svratky vyvěrá na zemský povrch v překrásném lesním prostředí poblíž Žákovy hory. Budoucí řeka se na svět rodí pod starým křivým javorem jako dítě půvabné víly rusalky. Malá drobná dívka má alabastrové bílé údy, husté tmavé vlasy a velké, černé, do zelena se měnící oči. Dospívá tiše a bez povšimnutí na dně studánky, kde si pohrává se zrnky písku, žabkami a vodním hmyzem. Stále častěji však toužebně upírá svůj zrak skrze jemně zčernalou hladinu k obrovským a majestátním stromům okolního lesa. Ještě docela neopustí milované hvozdy, když se během svého putování setká s dvěma okouzujícími ženami, které ji očekávají na černém kameni v nádržných róbách. Jedna z nich je pyšná, ale krásná královna Čechie, druhá je sličnou snivou kněžnou Moravěnkou. Obě ji berou do své ochrany a doprovázejí ji pod vysokými stráněmi porostlými jedlemi, buky a smrky až k rozhraní Čech a Moravy. Zde by si jí chtěla každá z žen odvést s sebou.

Svratka se nakonec rozhodne zůstat při Moravěnce. Smutná Čechie se s mladou dívkou rozloučí a předpoví ji osu cesty až do chvíle, kdy zemře touhou po svěžím rodném hvozdu, opuštěná a bezejmená.

Moravěnka si zarmoucenou rusalku odvádí k polední straně a šeptá ji laskavá a něžná slova na utěšenou. Svratka se ještě chvíli ohlíží po královně Čechii, ale brzy se už kochá kouzelnými údolími a táhlými stráněmi. Jindy křehká a zasněná dívka nyní hrdě protéká kamenům a všem překážkám navzdory. Proroctví se ale přece jen naplňuje, když dospělá řeka navždy opustí svá oblíbená skaliska

a kopce. Roztoužené srdce stárnoucí Svratky skličuje tesknost po domově, křivém javoru, sklaních skřítcích a lesních vílách. U řeky Dyje pak její blýskavé, černé, do zelena se měnící oči zhasínají v náruči vyvolené družky Moravěnky.

